Študijska knjižnica
64000 Kranj

Iskra

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZDRUŽENEGA PODJETJA ISKRA KRANJ — številka 26. — leto XII. — 21. julij 1973

ISKRA - Naprave Ljubljana

V I. polletju uspešni

V primerjavi z letnim planom za leto 1973 smo ob polletju dosegli takole izpolnitev letnih nalog:

Celotni dohodek	48 %
Dobiček	35 %
Povpr. štev. zaposlenih	103 %
Povpr. OD (mesečni)	92 %
Proizvodnja po stalnih cenah	51 %

Vsekakor so najbolj pozitivna gibanja izpolnitve plana celotnega dohodka in plana proizvodnje, ki ob polletju dosegajo okoli 50 % letnega plana. Pri naši, dosedaj neizenačeni dinamiki izpolnjevanja plana, smo s takim dosežkom vsekakor lahko zelo zadovoljni. Tudi primerjava s polletjem preteklega leta — ki sicer ne more biti absolutno merilo uspeha ali neuspeha — kaže na to, da smo dosegli enakomernejše odvijanje poslovnih procesov. V drugi polovici leta bo seveda še na pretek dela, če hočemo izpolniti plana proizvodnje in prodaje. Pri izpolnjevanju proizvodnega plana, s tem pa tudi prodajnega plana bo najhujši boj na področju novih aparatur iz družine **usmerjenih zvez**, kjer računamo z nekaj zaostanka, glede na letni plan. Pri ostalih izdelkih, ki so v našem proizvodnem programu že leto ali dve ni večjih težav pri izpolnjevanju plana proizvodnje, razen tistih, ki nastajajo zaradi zakasnitev pri nabavi repromateriala. Tako računamo, da bomo letni proizvodni plan s precejšnjimi napori in gmotnim angažiranjem pri dopolnilnem programu izpolnili. Tudi prodajni rezultati, kjer smo ob polletju pri 48 % letnega plana, od lanskega leta pa smo kar za 126 % uspešnejši, bodo ob koncu leta približno enaki zastavljenemu planu, povedati pa velja, da se pri prodaji naših aparatur posebno na civilnem trgu, borimo s težavami, ki od nas zahtevajo izjemne napore, posebno glede cen in konkurenčnosti. To velja predvsem za panogo telegrafije, kjer smo edini domači proizvajalec, srečujemo pa se z renomirano in močno tujo industrijo, ki vidi v do sedaj slabo razviti jugoslovanski telefonski in telegrafski mreži široko tržišče in je za osvojitev tega trga pripravljena ponuditi najnižje možne cene. Tudi carinski predpisi nam ne gredo v prid — za gotove izdelke iz panoge telegrafije in telefonije, ki se uporabljajo za modernizacijo telefonskega in telegrafskega prometa, velja carinska stopnja 10 %, za repromateriale, ki jih moramo uvažati, saj domačih proizvajalcev za večino tega materiala ni, pa so carinske celo do 24 %. (Dodatno pa še prometni davek, carinska evidenca in posebni davek).

Boj na treh frontah — proti močni tuji konkurenci, proti izjemno nizko postavljenim cenam tujih proizvajalcev in še proti domačim carinskim predpisom, ki v tem primeru domačo industrijo, ki finalizira proizvodnjo, postavljajo v slabši položaj kot uvoznika, ki prodaja iste proizvode — tak boj pa je za kolektiv izredno težak in ga bomo zmogli le s pomočjo skupnih služb ZP »ISKRA«. Taka pomoč je v interesu podjetja kot celote nujno potrebna, saj si opustitve tako pomembnih panog, kot sta panogi prenosa v telefoniji in telegrafiji, res ne moremo dovoliti.

Kar se tiče ostanka dohodka — dobička — smo trenutno nekaj

(Nadaljevanje na 4. strani)

Madžarski minister za PTT promet v ISKRI

16. julija si je ogledal Iskrine proizvodne obrate v Kranju madžarski minister za PTT promet Dežö Horn v spremstvu direktorja PTT podjetij Jugoslavije Prvoslava Vasiljevića, direktorja PTT Ljubljana Jožeta Gerbca in direktorja PTT v Kranju Franca Škerjanca. Po ogledu so se s predstavniki Iskre pogovarjali o možnostih sodelovanja. Gostje so bili z ogledom zelo zadovoljni, pa tudi razgovori so nakazali dokaj možnosti bodočega sodelovanja.

Boštjan Barborič

NOVI POMOČNIK GENERALNEGA DIREKTORJA ZP

S 1. julijem t. l. se je v strokovnih službah ZP ISKRA zaposlil kot pomočnik generalnega direktorja ZP za stike z javnostjo Boštjan Barborič. To odgovorno in zahtevno delo bo lahko uspešno opravljal, saj ima za to najboljše pogoje. Boštjan Barborič je l. 1952 namreč diplomiral na Visoki šoli za novinarstvo in diplomacijo v Beogradu in si pozneje s službovanjem v novinarski stroki in diplomatski službi pridobil dragocene izkušnje. V zadnjem, štiriletnem obdobju je bil Boštjan Barborič sekretar izvršnega sveta SRS za informacije, vse do zaposlitve v ZP ISKRA.

Na novem delovnem mestu Boštjanu Barboriču želimo obilo delovnih uspehov!

PROGRAM OTVORITVE TOVARNE TELEKOMUNIKACIJ

V soboto, 28. julija bo na Laborah v Kranju svečana otvoritev tovarne telekomunikacij s pričetkom ob 9. uri. Proslava bo imela naslednji spored:

1. **Internacionala (moški pevski zbor Iskra).**
2. **Pozdravni govor predsednika skupščine občine Kranj Slavka Zalokarja.**
3. **Slavnostni govor predsednika CK ZK SRS Franceta Popita.**
4. **Podelitev priznanj občanom Kranja.**
5. **Kulturni program v katerem nastopajo:**
   moški pevski zbor Iskre pod vodstvom Franceta Močnika.
   Kulturna skupina Iskre (ob spremljavi godbe Ljudske milice).
6. **Zaključni govor glavnega direktorja podjetja Iskra.**
7. **Otvoritev nove tovarne in ogled proizvodnega procesa.**

Podpis statusne pogodbe

V klubu poslancev SRS je bila 12. t. m. slovesnost, na kateri so predstavniki ZP Iskra ter tovarne baterij in baterijskih naprav podpisali statusno pogodbo, še zadnji akt v zvezi s pripojitvijo tovarne baterij k Iskri. Statusno pogodbo sta v imenu ZP Iskra podpisala generalni direktor ZP Vladimir Logar in predsednik DS ZP Jože Kočevar, za Iskro — Baterije Zmaj pa namestnica obolelega direktorja Milana Slemnika, Ivanka Kumše in predsednik DS tovarne Franc Lendero.

Po podpisu statusne pogodbe so generalni direktor ZP Vladimir Logar in predstavnika tovarne baterij dali kratke izjave o pomembnosti in pričakovanju koristnosti s 1. julijem izvedene integracije. Generalni direktor ZP Vladimir Logar je med drugim dejal: »S pametnim sodelovanjem, z združitvijo proizvodnih, kadrovskih, razvojnih in komercialnih potencialov, bosta oba partnerja lahko imela veliko korist. Želim, da bi bila ta integracija primer, kako je treba izvajati združevanje delovnih organizacij, da bi imela oba partnerja, delavci obeh podjetij čim večjo ekonomsko korist.«

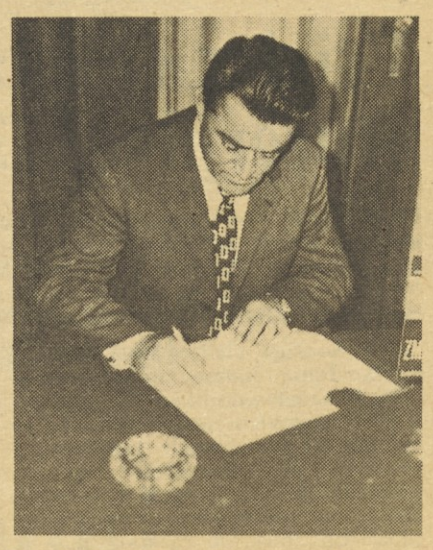

K sliki nad naslovom: izjave za RTV po podpisu pogodbe; zgoraj: predsednik DS »Zmaj« F. Lendero podpisuje pogodbo.

ISKRA - orodjarna Ljubljana

Ugodni poslovni rezultati

Pred časom smo objavili zapis o tem, kako v naši tovarni orodij na Stegnah letos izpolnjujejo proizvodni načrt. Takrat nismo pozabili omeniti težav in sorazmerno nizke realizacije, pa tudi ne upanj in prizadevanj delovnega kolektiva, da bi uspešneje posegel v izpolnjevanje svojega načrta.

Danes, ob koncu prvega letošnjega polletja, lahko z veseljem zapišemo, da so napori delavcev tovarne orodij rodili uspehe, ki sliko po prejšnjem poročilu bistveno popravljajo.

Nasproti letu 1972 so v tovarni orodij za letos načrtovali za 30 % večji obseg proizvodnje. Dinamični načrt za I. letošnje polletje je bil glede na čas letnih dopustov v juliju in avgustu močno napet, vendar pa so ga predvsem na račun finalizacije obsežne nedokončane proizvodnje v maju in juniju (in kljub izpadom v prejšnjih mesecih) uspeli izpolniti in celo za 2 % preseči. S tem je tovarna orodij v I. polletju izpolnila že tudi 52,5 % letnega proizvodnega načrta, kar je nedvomno lep rezultat, saj realizacija v tem obdobju pomeni že skoraj vrednost celoletne realizacije v l. 1971, oz. za 91 % več kot je znašala lanska polletna realizacija. Karakteristično za letošnji načrt tovarne orodij je tudi to, da predvideva poleg povečanega obsega proizvodnje orodij tudi močno povečanje obsega spremljevalne dopolnilne proizvodnje. Po letnem načrtu naj bi se le-ta povzpela že do 23 % vrednosti celotne planirane vrednosti proizvodnje, oz. se je od lani njen delež v realizaciji tovarne povečal za 2,65 krat.

Navedeni podatki so zgovoren dokaz za to, da so dani vsi pogoji, da delovni kolektiv, kljub slabšemu startu v prvih mesecih leta, načrtovano obveznost do konca leta uspešno izpolni. Njegova prizadevanja, kot kaže, niso zaman in uspešna izpolnitev gospodarskega načrta je zanj tudi nujnost. Ugodni proizvodni rezultati mu bodo omogočili vlaganja v dopolnitev opreme, s čimer je nadalje pogojena boljša izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti in možnost boljše ponudbe ostalim delovnim organizacijam ZP. Pri tem mislimo tudi na prepotrebno razširitev delovnih prostorov, ki jih mora za vsako ceno tovarna orodij pridobiti vsaj v prihodnjem letu. In ne nazadnje — dobri poslovni rezultati bodo omogočili tudi čimprejšnje vzdrževanje in obnovo obstoječega strojnega parka, ki že tudi stari in povzroča zastoje v proizvodnji. Že sedaj je na primer v okvari pomemben stroj, katerega najbrž zaradi čakanja na potrebne rezervne dele ne bo mogoče hitro popraviti in se bo nedvomno zaradi tega poznalo pri mesečni realizaciji v juliju.

V orodjarni si prizadevajo razen navedenega izboljšati tudi družbeni standard zaposlenih v pogledu pomoči pri gradnji stanovanj, boljših OD in drugega.

Toda ob vsem tem tovarna orodij z zaskrbljenostjo spremlja dogodke zunaj njenih okvirov, konkretno vedno hitrejšo rast raznih zakonskih in pogodbenih obveznosti, dajatev, ki so se na primer iz l. 1971 v l. 1972 povečale kar za 87 %, od lani na letos pa za nadaljnjih 55 %. Hkrati s tem pa nezadržno naraščanje cen povzroča vedno bolj občuten padec življenjske ravni delavcev, oz. to terja povečevanje njihovih OD. Vsa ta dogajanja manjšajo ostanek dohodka in ogrožajo dosego zastavljenih ciljev kolektiva.

- C -

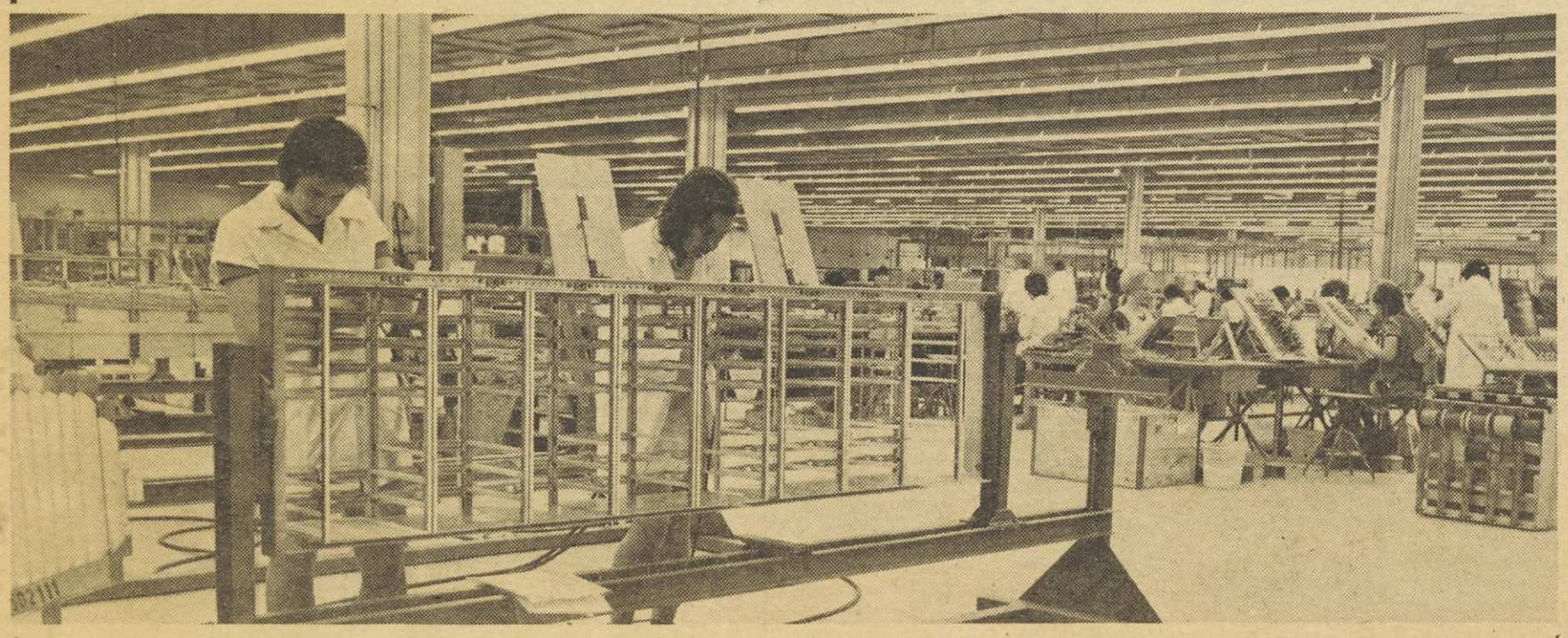

Pred otvoritvijo nove tovarne

Takole izgleda nova in sodobno urejena proizvodna dvorana v novi tovarni avtomatskih central (ATC) na Laborah v Kranju, kjer so nekateri oddelki že začeli z delom. Slovesna otvoritev bo v soboto, 28. julija. Večji zapis bomo objavili v naslednji številki, danes pa objavljamo na 1. strani program svečane otvoritve

Uspelo posvetovanje o varstvu pri delu

Varstvo pri delu je ena izmed najpomembnejših dejavnosti v organizacijah združenega dela. Njeni pozitivni rezultati se kažejo predvsem v zmanjševanju bolezenske odsotnosti z dela zaradi poškodb pri delu in zaradi tistih zdravstvenih okvar, ki delno ali v celoti izvirajo iz dela. Ekonomsko gledano pa se pozitivni rezultati dejavnosti varstva pri delu kažejo v zmanjševanju vseh vrst stroškov, ki pomenijo pokrivanje vseh vrst škode pri posamezniku, pri organizaciji združenega dela in pri širši družbeni skupnosti. S takimi rezultati se varstvo pri delu direktno vključuje v poslovanje organizacij združenega dela.

Na pobudo posameznih varstvenih delavcev in sekretarja ZP Iskra B. Mohorja ter ob popolni podpori generalnega direktorja ZP Iskra V. Logarja je 28. 6. 1973 prišlo do posvetovanja odgovornih delavcev za varstvo pri delu v ZP Iskra. Posvetovanje je bilo v Kranju, udeležilo pa se ga je 20 delavcev, ki se poklicno ukvarjajo z varstvom pri delu ali, ki so poleg drugih nalog zadolženi za strokovna opravila v zvezi z varstvom pri delu. Celotni potek posvetovanja, posebno pa razprava, je potrdila smotrnost takih posvetovanj in nakazala potrebo po nekaterih višjih oblikah strokovnega sodelovanja.

Uvodni nagovor gen. direktorja V. Logarja je posvetovanju dal še prav poseben poudarek. Pozval je udeležence, naj predstavijo dejavnost varstva pri delu v tovarnah in naj povedo, kako bi to dejavnost še bolje organizirali. V kratkem orisu je predstavil bodoči samoupravni sporazum in organizacijske oblike združenega dela. Poudaril je, da bo treba dobro razmisliti, kako bi bilo najbolje organizirati dejavnost varstva pri delu pod novimi pogoji. Vse to seveda v skladu z našim skupnim ciljem, da bi bila služba za varstvo pri delu in vsi drugi nosilci varstva pri delu čim bolj učinkoviti, da bi se že v kali preprečevali vsi izvori poškodb pri delu in obolenj, ki izvirajo iz dela. Generalni direktor je svoje misli zaključil z besedami: »Mislim, da moramo dati polno podporo tej dejavnosti, ker se zavedamo velikega pomena varstva pri delu in odgovornosti zanj.«

V odsotnosti vabljenega člana IS SR Slovenije P. Gantarja je glavni inšpektor Republiškega inšpektorata dela J. Mlakar udeležence posvetovanja seznanil z zasnovo novega republiškega Zakona o varstvu pri delu, ki bo predvidoma sprejet še letos. Spremembe glede na sedanjo temeljno zakonodajo varstva pri delu bodo predvsem odraz sprememb in dopolnitev družbenega in političnega samoupravnega sistema. Pri sistemu ukrepov in normativov varstva pri delu vsebinsko ne bo prišlo do bistvenih sprememb, ker sloni na konvencijah in priporočilih mednarodne organizacije dela. Na področju dejavnosti varstva pri delu, katere nosilci so organizacije združenega dela, nadzorni organi in strokovni zavodi pa bi bilo prav, da pride do sprememb vsega, kar se je v dosedanjem sistemu pokazalo kot pomanjkljivost. Pri službah varstva pri delu pa bi morali bolj poudariti, da je to strokovna služba in ne nosilec ali celo edini nosilec izvajanja varstva pri delu.

V nadaljevanju so delavci varstva pri delu posameznih organizacij združenega dela v ZP Iskra predstavili stanje v lastnih organizacijah in poglavitno problematiko. V kratkem bi bilo težko strniti v zadovoljivo sliko vse, kar so udeleženci povedali. Zato podajam le splošni vtis. Pri poškodbah pri delu kot enem od indikatorjev stopnje varstva pri delu, stanje v splošnem ni kritično, kolikor upoštevamo samo tako imenovane registrirane poškodbe. Zdravstvene okvare, ki izvirajo tudi iz pogojev dela, pa so šele v nekaterih organizacijah začeli proučevati. Organizacijski status služb oz. posameznikov, ki delajo na področju varstva pri delu, je zelo različen, vendar pretežno omogoča izvajanje najvažnejših normiranih opravil varstva pri delu. V eni od organizacij ni pooblaščenca za strokovna opravila varstva pri delu, v eni pa so izvedli delitev na tehnična in splošna opravila varstva pri delu. Pri večjem številu organizacij je delo osredotočeno predvsem na razna tehnična zavarovanja oz. na preprečevanje poškodb in zdravstvenih okvar zaradi nevarnosti in škodljivosti v tehničnem okolju ter na izobraževanje oz. na preverjanje znanja o varstvu pri delu. Glede prvega nastopajo težave zaradi zastarelosti tehnične opreme in zaradi različnih kriterijev strokovnih zavodov, glede drugega pa se čuti pomanjkanje strokovnih napotil o vsebini in oblikah ter pomanjkanje ustreznih kadrov. Pri večini organizacij so tudi nezadovoljni z uslugami pooblaščenih strokovnih zavodov za varstvo pri delu. To je le nekaj najbolj poudarjenih elementov iz predstavitve stanja in problematike.

Sekretar ZP ISKRA B. Mohor je na osnovi ciljev tega posvetovanja in hotenj, ki so bila izražena v razpravi, formuliral dogovor tega posvetovanja, s katerim so se udeleženci v celoti strinjali:

1. Uvedejo se redna trimesečna posvetovanja, po potrebi pa še pogosteje, kjer bo na dnevnem redu izmenjava mnenj o posameznih splošnih, predvsem pa ožje strokovnih problemih varstva pri delu, katerih vsebina je bila že načeta na tem posvetovanju.

2. Delavci varstva pri delu ZP Iskra se bodo organizirano vključili v razpravo o osnutku republiškega zakona o varstvu pri delu.

3. Delavci varstva pri delu ZP Iskra se bodo aktivno vključili v razpravo o predlogu samoupravnega sporazuma ZP Iskra in to vsak v svoji organizaciji ter vsi skupaj, s ciljem, da dejavnost varstva pri delu v tem sporazumu najde ustrezno mesto.

4. Imenovana je bila 4-članska komisija za zaključke in predloge, ki bodo s potrebnimi komentarji posredovani poslovnemu odboru ZP Iskra v razpravo in potrditev in ki naj v ZP Iskra postavijo začetne temelje koordiniranega delovanja na področju varstva pri delu.

P. P.

Vtisi z razstave »Interplas '73« v Londonu

EUROMAP — združenje evropskih proizvajalcev strojev za umetne mase in gumo vsako leto prireja mednarodno razstavo, izmenično v Parizu, Londonu, Milanu in Düseldorfu. Letošnja je bila v Londonu in z nje posredujemo nekaj bežnih vtisov Olge Skubic iz ZZA, ki si je to razstavo ogledala.

Na letošnji mednarodni razstavi v Londonu, imenovani »Interplas '73«, je sodelovalo blizu 700 razstavljalcev, polovico neangleških, ki so na 43.500 kv. metrih razstavnega prostora na razstavišču Olympia pokazali številne novosti s področja strojev in materialov, za industrijo plastičnih mas. Ob razstavljalcih iz Vel. Britanije, ZDA, Nemčije, Francije, Španije, Nizozemske, Italije, in od drugod je bilo pogrešati razstavljalce iz SZ in Jugoslavije. Že sam razstavni prostor oziroma objekti na njem so zgovorno pričali o tem, kako nezadržen je pohod plastičnih materialov, ki naj bi izpodrinili kovino, les, papir in drugo.

Ob množici razstavljenega se je kar težko odločiti, o čem bi v kratkem zapisu veljalo spregovoriti. Prav gotovo pa je bil na letošnji razstavi najbolj viden napredek pri vrsti surovih materialov, predelovalnih strojih in pomožnih napravah za področje plastičnih mas. Pri materialih je vsekakor omembe vreden razvoj termoplastike, kjer so z raznimi postopki dosegli izboljšano trdnost, toplotno obstojnost in druge lastnosti, ki omogočajo plastičnim snovem vedno širše uveljavljanje v sodobni industriji.

Na razstavi smo lahko videli strukturne-integralne penaste mase, umetne mase, okrepljene s steklenimi vlakni, z ogljikovimi in azbestnimi vlakni, nekatere nove mase, izredno odporne proti ognju in duroplaste, ki se glede na zahteve porabnikov odlikujejo po svoji trdnosti in tehnologiji predelave. Posebno pozornost so vzbujali materiali, ki jih je moč predelovati pri nizkih pritiskih in se odlično izkažejo pri zaščiti občutljivih elektronskih elementov — diod, uporov in kondenzatorjev.

Posebne pozornosti obiskovalcev so bili deležni nekateri razstavljeni visokotemperaturni termoplasti, izredno trdni, žilavi, odporni proti ognju, z odličnimi mehanskimi in drugimi lastnostmi. Tu so bile videti razne, mehansko zelo trdne smole, z nizko specifično težo, negorljive in korozijsko izredno odporne, pa razni folijski in cevni materiali, predelani tako, da je njihova uporabnost razširjena na najraznovrstnejša, tudi zelo zahtevna področja. Posebno pozornost so vzbujali materiali, ki imajo lastnosti, kot nalašč za raznovrstno embalažo in so razen tega tudi ceneni, povsem pa enakovredni dosedanjim, bistveno dražjim materialom.

Letošnja razstava »Interplas '73« pa ni pokazala velikega napredka le na področju materialov. Tu naj zlasti omenim stroj, ki v pičli uri lahko izdela bazen iz plastične snovi v izmeri 8 x 1 x 1,8 m, ali pa drug stroj, ki prav tako v eni uri izdela do 30.000 kosov votlih izdelkov. Zanimivi so bili tudi stroji za predelavo mešanice v folije in vrečic iz folije, nadalje pa stroji za stiskanje, vlivanje, za nizkotlačno injekcijsko ter za visokotlačno vlivanje. Vsekakor vredni omembe so bili tudi stroji za metaliziranje različnih plasti raznih materialov, čemur se na široko odpirajo vrata v sodobno industrijsko proizvodnjo. Seveda pa vzporedno z napredkom pri razvoju strojev in naprav za obdelavo plastičnih snovi teče tudi napredek elektronskega kontrolnega sistema, naprav za precizno kontrolo dimenzij folij, cevi in drugega.

Na razstavi je bilo dovolj revij, brošur in ustreznega prospektnega materiala, kar je strokovnim obiskovalcem olajševalo ogled razstave.

Razstava je bila vsekakor zelo zanimiva, zlasti za človeka, ki na področju plastičnih mas dela, govorila pa je tudi o izredni mednarodni konkurenci na tem področju, ki jamči najhitrejšo uveljavitev plastičnih materialov na vseh področjih.

ISKRA - Aparati Ljubljana

Nagrade zvestim sodelavcem tovarne

Za prizadevno delo in zvestobo tovarni so v letošnjem letu v tovarni električnih aparatov v Ljubljani nagradili skupno 73 sodelavcev, jubilantov 20-in 10-letnega dela. Za dvajsetletno delo v tovarni je prejelo po enomesečni osebni dohodek in hranilno knjižico, z vloženimi 2.000 dinarji naslednjih štirinajst sodelavcev: Malči Bitenc, Marija Cigoj, Zlata Cilenšek, Tinca Gindiciosi, Jakob Goli, Ciril Istinič, Dušan Kalan, Anton Mavsa, Alojz Mramor, Ivanka Primc, Dominik Rupert, Anica Smrekar, Jožefa Vide in Marija Vidic.

Za desetletno delo je prejelo spominsko uro in po enomesečni osebni dohodek nadaljnjih 59 sodelavcev: Ana Andoljšek, Janez Anžič, Antonija Blatnik, Marija Bruderman, Rihard Budin, Marija Čuden, Francka Dovč, Marija Fink, Mihael Golob, Drago Gruden, Franjo Herman, Ana Hočevar, Milan Jereb, Marjeta Jovan, Jože Kaplan, Franc Klanjšek, Milena Kogovšek, Vinko Kogovšek, Jože Kogovšek, Angelo Korče, Marija Kovač, Ana Kovačič, Jožica Kovačevič, Zofija Koželj, Ivan Krašovec, Staša Lipovec, Martin Lohkar, Margareta Marinčič, Ivanka Merkun, Ivanka Mrak, Helena Nemanič, Marija Nose, Vida Novak, Janez Okoren, Franc Pavlin, Lidija Perhaj, Rudi Perhaj, Štefka Pirnovar, Miloš Polimac, Marija Progar, Vera Pugelj, Rosemarie Reberšak, Cvetka Samec, Kristina Samec, Angela Seden, Franc Sitar, Stanislava Skubic, Ana Strnad, Ljudmila Strnad, Gabrijela Škantelj, Brigita Škarja, Anica Škrbec, Franc Štimpfelj, Angela Trupej, Katarina Žerdin, Janez Žgajnar, Ivan Žmavc in Anton Žnidaršič.

Jubilantom 20- in 10-letnega dela v tovarni električnih aparatov v Ljubljani tudi mi iskreno čestitamo!

Pogled v montažno halo obrata tel. enot na Blejski Dobravi

ISKRA - Zavod za avtomatizacijo Ljubljana

Elektrooptika se predstavlja

Iskra — Zavod za avtomatizacijo sestavlja 18 samostojnih enot. Ena izmed teh je naša »Elektrooptika«, katere naloga je gradnja naprav, ki izkoriščajo lastnosti laserske svetlobe, kakor tudi razvoj in izdelava samih laserskih izvorov. Delo na teh napravah zahteva združevanje znanja fizikov, elektronikov in strojnikov tako, da posamezne naloge vedno obdeluje skupina sodelavcev.

Elektrooptika je sestavljena iz več laboratorijev: laserski, optični, elektronski, optični sloji, konstrukcija kakor tudi razvojna delavnica za optiko, steklopihaštvo, mehaniko in montažo.

Delokrog Elektrooptike je razdeljen na:

— raziskovalno-razvojne naloge
— pilotsko proizvodnjo
— usluge.

Na raziskovalnem področju se bavimo s studijo holografskega zapisa informacij v kristal pomnilnik in raziskavami antirefleksnih slojev.

Težišče dela je na razvoju. Pomembnejše razvojne naloge so:

— Razvoj sprejemno-oddajne faksimile naprave Telikon z laserskim čitalnikom in pisalnikom. Za napravo je zainteresirana Iskrina tovarna Elektromehanika, ki poleg nekaterih laboratorijev na ZZA sodeluje v samem razvoju.

— Razvoj laserske interferometrske naprave za študij preciznih meritev linearnih pomikov na obdelovalnih strojih. Naloga spada v sklop makroprojekta, katerega nosilec je Strojna fakulteta.

— Razvoj He-Ne laserjev. Naloga je praktično kontinuirna, ker tržišče zahteva vedno cenejše in enostavnejše laserje.

— Razvoj laserskega razdaljemera je kompleksnejša naloga, ki je zahtevala mnogo novih rešitev, tako na področju optike in optičnih slojev, elektronike kakor tudi mehanike. Izdelan in uspešno preizkušen je bil že prototip, tako da naprava lahko gre v proizvodnjo.

Pilotska proizvodnja ima sedaj v svojem programu samo He-Ne plinske laserje PL-7 in PL-9. Tako imenovane šolske laserje (PL-9) v glavnem izvažamo na zahodno tržišče. Pilotsko proizvodnjo nameravamo sedaj, ko smo si pri vas pridobili potrebne prostore, razširiti še na laserske naprave, ki smo jih že razvili.

Od uslužnostne dejavnosti velja omeniti izdelavo raznih interferenčnih filtrov, leč, prizem, ipd.

Elektrooptika sodeluje z raznimi institucijami tako doma kot v inozemstvu.

(»Impulzi«)

ISKRA - Elektromehanika Kranj

Ugodna proizvodnja v juniju

Povprečna dnevna proizvodnja v juniju je visoka. V primerjavi z lansko povprečno junijsko proizvodnjo se je povečala za 37,4 %, glede na predlansko junijsko proizvodnjo pa za 73,6 %.

PROIZVODNJA V JUNIJU

Obrati	%
Električno ročno orodje	125,2
Števci	95,2
Stikala	113,7
Telefonija	108,4
Mehanizmi	100,5
Proizvodne storitve	105,4
Skupaj	108,3

Dalje na 4. strani

Priporočilo za podiplomski študij strokovnjakov iz delovnih organizacij

Po sprejetju resolucije o kadrovski politiki v SR Sloveniji, ki med drugim poudarja potrebo o hitrejšem spreminjanju kadrovske oz. izobrazbene in kvalifikacijske strukture, še zlasti pa pomembnost znanosti kot vse pomembnejše gonilne sile v napredku gospodarstva, je raziskovalna skupnost Slovenije izoblikovala program dela za kadrovsko področje. V sklopu realizacije tega programa je objavila 12. aprila 1973 v dnevniku »Delo« razpis štipendij za podiplomski študij kandidatom iz prakse, na katerega pa, kot smo obveščeni, ni bilo odziva.

Vzrok je verjetno v tem, da večina inventivnih in strokovno uspešnih visokoizobraženih strokovnjakov rešuje tekoče potrebe organizacij kjer so zaposleni in jim ne ostaja čas za podiplomski študij. Večinoma so ti strokovnjaki neobhodno potrebni organizacijam, kjer delajo in te niso — gledano kratkoročno — zainteresirane za njihov nadaljnji študij.

Upravni odbor sklada »Borisa Kidriča« je sklenil razpisati nov tip štipendij. Te štipendije v višini 3.000 din mesečno so namenjene najbolj sposobnim in perspektivnim kadrom iz prakse, da končajo ali v celoti opravijo podiplomski študij. Kandidati ostanejo med časom študija redno zaposleni v delovni organizaciji. Zaželeno bi tudi bilo, da jim delovna organizacija prispeva del osebnih dohodkov, če imajo že danes več kot 3.000 din mesečno.

Ostali kriteriji za pridobitev štipendije:

— ne smejo biti zaposleni v raziskovalnih organizacijah
— starost praviloma do 35 let
— uspešnost dela kandidata
— predložiti izvršena ali objavljena dela
— priporočila mentorja pri podiplomskem študiju in delovne organizacije o dosedanjih rezultatih dela

Raziskovalna skupnost Slovenije želi skupaj z vsemi dejavniki iz prakse uresničiti to zasnovo, ker bo mogoče izboljšati kvaliteto študija na Univerzi in visokih šolah in produktivnost dela v delovnih organizacijah le s primerno konkurenco kadrov.

Gospodarska zbornica SR Slovenije priporoča gospodarskim organizacijam, da proučijo svoje sedanje in perspektivne potrebe ter usmerjajo ustrezne kandidate na podiplomski študij. Edino raziskovalno usmerjeni kadri bodo sposobni vnesti v vse sfere družbenega življenja metode raziskovalnega dela, dosežke znanosti in potrebo po nadaljnjem znanstvenem ustvarjanju.

Gospodarska zbornica SRS

Letos, ko praznujemo 400-letnico kmečkih uporov, je izpitni odbor za zaključne izpite na naši tehniški šoli izbral za eno izmed tem za pismeni del izpita iz slovenskega jezika temo o kmečkih uporih. Objavljena naloga je bila ocenjena z oceno odlično!

Šolski center ZP Iskra Kranj

Kmečki upori v slovenski književnosti

Brižinski spomeniki iz 10. stoletja, prva napisana slovenska besedila, so služili predvsem enemu namenu: vernikovemu opravilu cerkvene spovedi in kesanja. Torej dejanja človekove pripravljenosti na najglobljo privrženost bogu in duhovniku, pripravljenost na najbolj intimno poslušnost cerkvenemu miselnemu redu. S tem duhovnim obeležjem se v srednjem veku sploh začenja kultura naše pisane besede. Popolnoma drugačno miselno obeležje pa nosi prvo natisnjeno slovensko besedilo, ki je nastalo v srednjem veku. To so razna kmečka puntarska gesla, ki pozivajo podložne kmete v boj za staro pravdo. Ta gesla pa so bila po vsej verjetnosti (tako trdijo literarni zgodovinarji) del, in sicer zelo sličen del slovenske puntarske pesmi, torej nekega celovitejšega besedila, ki pa ga danes ne poznamo.

Med govorniško stiliziranimi Brižinskimi spomeniki in odlomki neposredne ljudske puntarske pesmi so pretekla stoletja. Med enim in drugim besedilom ni neposredne zveze pa vendar gre za nenavadno izrazita drobca naše duhovne preteklosti, ki spregovorita šele tedaj, ko ju postavimo zapored in skupaj. Spregovorita nam o prvem zametku dozorelega duha, ki zmore iz bolj ali manj važne podvrženosti mitu preiti v tvegan upor in iz pristajanja na družbeno danost, v njeno revolucionarno spreminjanje. Reči moramo, da nastanek in dunajski natis puntarskih refrenov leta 1515 pomenita prvo izčrpno dopolnilo slovenskega srednjeveškega cerkvenega pismenstva, predvsem pesništva. Pomenita začetek odpiranja novega, še neosvojenega duhovnega in pesniškega prostora, prostora neposlušnosti in upora. Vest o Slovencih in njihovih dejanjih torej prodira v svet s pomočjo starodavne puntarske pesmi. Ti glasovi so pričeli segati tudi na Slovensko. Dr. Janez Bleiweis, predsednik Slovenske Matice, je v društvenem Letopisu za leto 1877 objavil lepo litografiran posnetek starih puntarskih gesel. Zanimiv je tudi komentar, ki pojasnjuje in opozarja, kako nekaj groznega so bili punti. Tako smo Slovenci leta 1877 sprejeli tradicijo upora in svobode. Gesla so delovala močneje kot Bleiweisov komentar in so postala pomemben vir, iz katerega so kasneje črpali snov za razna pripovedna dela in pesmi. Prvi, ki je v slovenskem pesništvu puntarsko temo prenovil, je bil Anton Aškerc. To je naredil z vencem desetih epskih balad Stara pravda. Za naslov in glavno misel cikla je vzel slovenski puntarski gesli. Moderna ni dala teksta z zgodovinsko temo kmečkih uporov, čeprav je Ivan Cankar snoval dramo s kmečko puntarsko vsebino, a je ni dokončal. Motiv drame s puntarsko vsebino je zajel v povesti Hlapec Jernej in njegova pravica. Temo uporništva je tu motiviral socialno in jo prenesel v kmečko proletarski svet. Nadaljnji razvoj književnosti s puntarsko vsebino se pojavi v obdobju levo usmerjenega realizma. Tu ima pomembno vlogo Bratko Kreft z dramo Velika puntarija. V ospredje je postavil razredno borbo, prepleteno s posameznimi spori in usodami. Kreft je napisal tudi zgodovinsko razpravo, v kateri je evropske in slovenske kmečke punte razkril z marksističnega zornega kota. Sledil je tudi Preglju in Gradniku in to z načinom zapleta punta v religiozna vprašanja, vendar pa je med nastopajočo duhovščino opravil dosledno socialno razločevanje. Demokratično čutečega duhovnika je postavil med puntarje, višjo duhovščino pa med zatiralce. Drama vsebuje tudi pomembno pesemsko besedilo: Puntarsko pesem. Pri rojevanju te pesmi je sodeloval tudi Mile Klopčič. NOB in revolucija sta to pesem naredili za eno najbolj znanih partizanskih pesmi. Obdobje 1941—1945 s svojimi zgodovinskimi pogoji je zmoglo poenotiti s kmečko puntarijo kot družbeno akcijo. Navezava na izročilo starega kmečkega puntarskega pesništva, ohranjena v geslih srednjeveške vstaje, je prisotna tudi pri Otonu Župančiču, ki je svojo odločitev za pesem upora obdal z gesli starega slovenskega kmečkega puntarstva v pesmi Pojte z menoj. Tudi svojo pesniško zbirko iz leta 1945 je naslovil s starodavnim simbolom puntarstva: Zimzelen pod snegom. Problem puntarstva je zajet tudi v Bevkovem delu Tolminski punt in v delu Miška Kranjca Zimzelen na slovenskih tleh. Torej je tudi slovenska književnost v vojnem času prišla v stik s tradicijo stare puntarske kmečke tematike, četudi je ta tradicija ohranjena le v bornih ostankih, ki pa zadoščajo, da je ponosni del slovenskega človeka začutil v njej duha nepokorščine in duha revolucije.

Uršič Janez
Ulica Staneta Bokala 17
Jesenice

ISKRA - Elektromotorji Železniki

Prodaja kaže roge

Manj lužničnih črpalk, več kolektorskih motorjev — Nazadovanje prodaje pri gospodinjskih aparatih

Na vprašanja o prodaji in situaciji na trgu odgovarja vodja gospodarskega sektorja **JOŽE VIDIC.**

Vprašanje:

»Kot vodja gospodarskega sektorja boste prav gotovo najbolje vedeli, kako je s prodajo izdelkov te tovarne?«

Odgovor:

»Naš glavni artikel — mali motorji gredo vsi takoj v denar, tako doma in na inozemskem trgu. Lahko bi jih proizvajali še več, pa bi lahko prodali vse. Pač pa se v tovarni pozna zastoj v »Gorenju«. Gorenje ima namreč precejšnjo zalogo pralnih strojev, zato je skrčilo proizvodnjo na eno izmeno. Zadevno so za polovico zmanjšali naročila lužnih črpalk, ki jih vgrajujejo v pralne stroje.«

Vprašanje:

»Kakšen ukrep je bil v tovarni zaradi tega podvzet?«

Odgovor:

»Proizvodni program smo takoj prilagodili tržni situaciji; namesto črpalk delamo v Idriji kolektorske motorje, ki se dobro prodajajo, imamo pa ob tem težave s pomanjkanjem strojev. Zato bomo najbrž prisiljeni uvesti tretjo — nočno izmeno v idrijskem obratu. Poleg tega pa se preusmerjamo iz domačega trga na izvoz, kjer je dovolj povpraševanja po naših motorjih.«

Vprašanje:

»Kaj menite, kje so vzroki upadanja prodaje?«

Odgovor:

»Vzroki so bili že neštetokrat našteti v našem dnevnem časopisju, predvsem ob porastu cen in stagnaciji OD. Kupna moč potrošnikov na domačem tržišču pada, zato je razumljivo, da se kopičijo zaloge. Ljudje tudi bolj varčujejo, kar spet vpliva na trg. Veliko vprašanje so tudi potrošniška posojila, saj jih vsaka republika po svoje kroji.«

Vprašanje:

»Imate še kje težave razen v prodaji črpalk?«

Odgovor:

»Da, gospodinjski aparati se slabše prodajajo. To pa je razumljivo, da ob višanju cen osnovnih življenjskih potrebščin ljudje manj segajo po naših artiklih, ki niso ravno nujna pomagala v gospodinjstvih.«

Vprašanje:

»Bo to kaj vplivalo na letošnji plan?«

Odgovor:

»Seveda. Ob približno 20 % podražitvi reprodukcijskega materiala bo gotovo ostanek dohodka znatno manjši. Poleg tega pa se odliv denarja iz gospodarstva v negospodarstvo nadaljuje, kljub proklamirani zaustavitvi. Večajo se samoprispevki za krajevne potrebe in občinski proračun, kar gre vse na račun tovarniških sredstev.«

Vprašanje:

»Menite, da je tega kriv svetovni trg?«

Odgovor:

»Konkretno na našo prodajo nima svetovni trg nobenih vplivov. Nas trenutno zadevajo le težave domačega tržišča.«

K. F.

ISKRA - Avtoelektrika Nova Gorica

Sodelovanje s Cimosom

Podjetje za proizvodnjo avtomatov in njihovih sestavnih delov CIMOS v Kopru je bilo ustanovljeno ob koncu lanskega leta. Sredstva zanj so zagotovili partnerji v skupni naložbi: Čitroen-Francija, Mednarodna korporacija za investicije v Jugoslaviji-Luxembur, ki bosta zagotovila 49 % sredstev ter Tomos in naša tovarna, ki morata zagotoviti 51 % potrebnih sredstev. Vrednost celotne investicije bo znašala okrog 400 mio. din. Podjetje bo zaposlovalo okrog 1000 delavcev in ga bodo sestavljali obrati v Buzetu, Senožečah in v Kopru. Projekt predvideva, da se bo obrat za proizvodnjo avtomatov preselil v Novo Gorico, v neposredno bližino naše tovarne. V njem bodo sestavljali znane avtomobile iz Citroenovega asortimana: 2 CV6 (»spaček«), AMI 8 in GS (»mala žaba«). Še letos naj bi začeli z deli na objektu v Novi Gorici, tako da bo obrat prihodnje leto že pripravljen za proizvodnjo.

Poleg partnerskega vložka sodeluje naša tovarna pri projektu tudi z raznimi strokovnimi deli. CIMOS ima, kot vsako mlado podjetje, veliko problemov in težav, med katerimi je eden najhujših pomanjkanje strokovnih kadrov.

Strokovne službe naše tovarne že dalj časa uspešno opravljajo razna dela za CIMOS. Obdelale in pripravile so okvirni elaborat o projektu, na podlagi katerega je tudi naše podjetje zaprosilo za kredit za svojo vlogo v CIMOS. Pri tem delu je bilo treba rešiti vrsto vprašanj, ki so se pojavljala zaradi specifičnosti obravnavanega gradiva. Skupaj s strokovnjaki Iskra Commerce in SGP Gorica so delavci sektorja investicije in vzdrževanje pripravili osnovna izračunavanja gradbeno-instalacijskega ter tehnološkega dela elaborata.

Na ta način izraža naša tovarna svoj interes za čimprejšnje normalno poslovanje Cimosa, saj bo tovarna kot partner v skupni naložbi udeležena na njegovem finančnem rezultatu v odvisnosti od višine svojega vložka. Obenem pa bomo preko Cimosa močno povečali izvoz v Francijo, kar bo pomagalo prebroditi stabilizacijske težave in omogočilo hitrejšo vključitev na svetovni trg.

D. Š.

Dobro blago se samo hvali

Folijski kondenzatorji

Kondenzatorjev je v elektrotehniki precej vrst. Pri nas jih izdelujejo tri tovarne oz. obrati. Folijske v Semiču, keramične v Žužemberku in elektrolitske v Mokronogu.

Kot elektronski sestavni deli so poleg uporov najštevilnejši folijski kondenzatorji. Tudi teh je več vrst. Semiška tovarna izdeluje stirofleksne, nemetalizirane poliestre, metalizirane poliestre in polikarbonatne. Med posameznimi vrstami je po tehniški plati precej razlik, glede električnih karakteristik, pa tudi načina uporabe. Zaradi silnega razmaha elektronike jih industrija rabi vedno več. Konjunktura je v zadnjih letih še bolj porasla zaradi napredka barvne televizije. Barvni televizorji so namreč sestavljeni iz trikrat več elementov kot črnobeli televizorji.

Tako kot pri uporih, je rentabilna proizvodnja kondenzatorjev le, če je velikoserijska in avtomatizirana. Semiška tovarna jih je lani izdelala 6 milijonov za domače tržišče in dva milijona za izvoz. Letošnja proizvodnja je nekoliko večja in bo dosegla sedem milijonov za domače tržišče in pet milijonov za izvoz. Če primerjamo še plan za naslednje 1974. leto: osem milijonov doma in 15 milijonov za izvoz potem lahko opazimo, da je prodaja preorientirala na izvoz. V tujino bi jih lahko prodali kot kaže kolikor bi hoteli, tudi 100 milijonov kosov, če bi jih seveda imeli. Zaradi dobre kvalitete — saj so prestali vse teste z odličnim uspehom — jih bo še letos pričel vgrajevati v svoje aparature zahodnonemški Grundig, ponudbe pa dežujejo tudi od Telefunkna, Koertinga, Nord-9 Mendeja in drugih elektronskih proizvajalcev.

V Semiču se bridko zavedajo, da so bili v tujini do sedaj nekonkurenčni samo zaradi preskromne proizvodnje. V Črnomlju zato grade nov obrat, kjer bodo izdelovali samo stirofleksne kondenzatorje s tem, da bodo v matični tovarni povečali proizvodnjo preostalih treh vrst kondenzatorjev. Ukvarjajo pa se tudi s spremembo tehnologije, ki bo prispevala k večji avtomatizaciji in seveda hkrati pocenitvi proizvodnje.

Poslovnik znanstveno - raziskovalnega sklada

I.
SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Znanstveno-raziskovalni sklad (v nadaljnjem besedilu sklad) je sklad združenega podjetja ISKRA Kranj za znanstveno-raziskovalno delo in njegovo pospeševanje v skladu s 140. členom statuta ZP ISKRA Kranj.

Sklad nima svojstva pravne osebe.

Sedež sklada je v Ljubljani.

2. člen

Sklad spodbuja in podpira teoretično in praktično delo s področja znanstvenih raziskav in razvojne dejavnosti iz vseh panog dejavnosti združenega podjetja ISKRA Kranj, s tem da daje posojila za znanstveno-raziskovalno delo in za opremo te dejavnosti.

3. člen

Sklad do vsakega 1. novembra v letu razpiše v glasilu ISKRA naloge, katere se financirajo iz sredstev sklada. Razpis izvede in določi razpisni rok v razponu od 1 do 2 mesecev sekretar sklada, vse v soglasju s komisijo za znanstveno-raziskovalno dejavnost in dejavnost 1 in 2, kateri tudi zbira zahtevke po razpisu in jih posreduje navedenima komisijama.

4. člen

Sredstva sklada so vsa sredstva, ki se stekajo v sklad iz prispevkov organizacij združenega podjetja ISKRA Kranj glede na vsakoletni gospodarski plan in vračila posojil, ki jih je sklad odobril.

II.
ORGANIZACIJA SKLADA

5. člen

Sklad upravlja poslovni odbor združenega podjetja ISKRA Kranj, kateri ima naslednje pristojnosti:

— predlaga delavskemu svetu združenega podjetja ISKRA Kranj predračun potreb sklada za vsakoletne prispevke organizacij po predlogu komisije za znanstveno-raziskovalno dejavnost in komisije za dejavnost 1 in 2,

— predlaga delavskemu svetu združenega podjetja ISKRA Kranj poslovnik znanstveno-raziskovalnega sklada ter njegove spremembe in dopolnitve,

— razpravlja o periodičnem in zaključnem računu sklada ter ju predlaga delavskemu svetu združenega podjetja ISKRA Kranj v potrditev,

— odloča o črpanju sklada,

— odreja posojilne pogoje,

— pooblašča osebe iz vrst vodilnih delavcev združenega podjetja ISKRA Kranj za podpis kreditne pogodbe,

— vodi nadzor nad koriščenjem sredstev sklada in pooblašča organ za neposreden nadzor,

— razpravlja in odloča o skupnem predlogu komisije za znanstveno-raziskovalno dejavnost in komisije za dejavnost 1 do 2 glede koriščenja sredstev sklada in nalog, ki naj bi se financirale s sredstvi sklada,

— nadzira izvajanje nalog, ki se financirajo s sredstvi sklada, in pooblašča organ za neposreden nadzor,

— imenuje in razrešuje sekretarja sklada,

— opravlja druge dolžnosti, za katere je pristojen po statutu, splošnih aktih in določbah tega poslovnika,

— predlaga delavskemu svetu združenega podjetja v izjemnih primerih oprostitev vračanja kredita za posamezne naloge.

6. člen

Sredstva sklada se formirajo in črpajo skladno z določbami statuta združenega podjetja ISKRA Kranj (140.—142. čl.).

7. člen

Finančno poslovanje sklada vodi finančno-računovodsko področje strokovnih služb združenega podjetja ISKRA Kranj, kateremu sekretar sklada posreduje vso potrebno dokumentacijo.

8. člen

Sekretar sklada vodi vse administrativno poslovanje sklada. Njegove naloge so naslednje:

— sodeluje s poslovnim odborom, komisijo za znanstveno-raziskovalno dejavnost, komisijo za dejavnost 1 in 2, s finančno-računovodskim področjem ter programsko-tehničnim področjem strokovnih služb glede vseh vprašanj, ki zadevajo dejavnost sklada,

— sprejema predloge komisije za znanstveno-raziskovalno dejavnost ter komisije za dejavnost 1 in 2 za vsakoletne finančne potrebe sklada ter jih posreduje poslovnemu odboru združenega podjetja ISKRA Kranj, tako da sestavi predračun, ki je sestavni del gospodarskega plana združenega podjetja ISKRA Kranj.

— predlaga poslovnemu odboru naloge, ki se financirajo iz sredstev sklada po predlogu komisije za znanstveno-raziskovalno dejavnost in komisije za dejavnost 1 in 2,

— predlaga poslovnemu odboru osnutke posojilnih pogodb ter posojilne pogoje,

— opravlja vsa ostala opravila, za katera je pristojen po tem poslovniku.

III.
PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

9. člen

Ta poslovnik prične veljati osmi dan po dnevu, ko je bil sprejet in objavljen delovni skupnosti.

10. člen

Poslovni odbor mora v 30 dneh od dneva, ko je pričel ta poslovnik veljati, imenovati sekretarja sklada.

V istem roku mora finančno-računovodsko področje strokovnih služb združenega podjetja ISKRA Kranj prevzeti vse finančne posle sklada.

Do imenovanja sekretarja sklada in do prevzetja finančnega poslovanja urejuje tekoče zadeve iz dejavnosti sklada poslovni odbor združenega podjetja ISKRA Kranj na predlog komisije za znanstveno-raziskovalno dejavnost in komisije za dejavnost 1 in 2, ki tudi v tem času opravljata vso administrativno dejavnost svojega področja.

11. člen

Določbe tega poslovnika tolmači delavski svet združenega podjetja ISKRA Kranj.

»Naprave« Ljubljana

V I. polletju uspešni

(Nadaljevanje s 1. strani)

izpod zneska, ki bi ga morali doseči ob polletju. Zaporedne podražitve uvoznega materiala nam namreč ob nespremenjenih prodajnih cenah podirajo planirana razmerja, kljub temu pa smo prepričani, da bomo ob koncu leta presegli znesek 10 milijonov dinarjev dobička, kar za naš obseg prodaje pomeni stopnjo akumulativnosti 12 %. Bolj kot z zviševanjem prodajnih cen, se pri doseganju plana dobička usmerjamo na zniževanje stroškov poslovanja, bodisi z varčevanjem in z racionalizacijami v poslovanju, bodisi z relativnim zniževanjem fiksnih stroškov, saj želimo na vsak način ohraniti konkurenčnost na trgu.

Končno se lahko pohvalimo tudi s prvimi uspehi pri akciji za zniževanje zalog. Koeficienti obračanja so dosti ugodnejši kot v preteklih letih, v maju in juniju t. l. pa je prišlo tudi do absolutnega zniževanja v zalogah vezanih sredstev.

Pri številu zaposlenih ugotavljamo, da smo postavljeni plan nekoliko presegli; delno gre ta preseg na račun prenizko postavljenega plana, kjer nismo računali z razširitvijo programa z novimi izdelki in dejavnostmi, ki v prvi fazi, osvajanja zahtevajo veliko angažiranje kadrov predvsem v režijskih službah. V skladu s splošnimi akcijami za varčevanje se bomo morali v drugi polovici tega leta pri zaposlovanju novih sodelavcev omejiti le na najnujnejše, celo pregledati možnosti, kako bi na neboleč način znižali sedanje število zaposlenih.

Osebni dohodki so za 9 % višji kot v istem obdobju preteklega leta ter za kakih 150 dinarjev nižji od predvidevanj po gospodarskem planu. Gibljemo se na meji še dopustnih osebnih dohodkov po samoupravnem sporazumu, pogoj za višja izplačila pa je predvsem višji dohodek in ostanek dohodka, katera pričakujemo v drugi polovici leta. Vsekakor se pa pridružujemo v celoti akciji ZP ISKRA, da bi dosegla vsaj minimalno korekcijo določil družbenega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov, saj je v sedanjih pogojih mogoče probleme nizkih osebnih dohodkov reševati le s prerazporeditvijo delitve tako, da osebne dohodke visokostrokovnih delavcev zadržujemo, kar pa nam povzroča hude težave pri kadrovanju.

Čeprav zahteva izpolnjevanje internih in družbenih stabilizacijskih načrtov hude napore in znatne materialne prispevke, smo z rezultati prve polovice tega leta zadovoljni in pričakujemo vsaj enake uspehe tudi v naslednjem planskem obdobju. Seveda nas pa to zadovoljstvo ne bo uspavalo, da ne bi na področjih — katera smatramo za ključna — to pa so področje osvajanja nove proizvodnje, področje vezave zalog in področje prodaje — še bolj kot dosedaj zavihali rokave.

Ob obračunu za polletje 1973 pričakujemo sledeče poslovne rezultate:

	Polletje 1972	Polletje 1973 (ocene)	Indeks
Celotni dohodek	19,078.000,00	43,238.000,00	226
Dobiček	1,213.000,00	3,500.000,00	288
Število zaposlenih	426	478	112
Povprečni OD	1.816,00	1.978,00	109
Proizvodnja po stalnih planskih cenah	18,668.000,00	28,962.000,00	155

-MK-

Ugodna proizvodnja v juniju

(Nadaljevanje z 2. strani)

Obrat električnega ročnega orodja je mesečni plan lastne proizvodnje dosegel s 125,4 %. Plan asortimenta ni bil izpolnjen, izpad pa je bil vrednostno pokrit z izdelano večjo količino kotnih brusilcev. **Obrat števcev** v juniju ni uspel doseči plana (95,2 %). Proizvodnja enofaznih števcev je bila količinsko dosežena. V asortimentu je bilo namesto enofaznih dvotarifnih števcev izdelanih večje število števcev v bakelitnem ohišju za izvoz, ki ga sestavljajo na istem traku. Količinski plan pri trifaznem števcu je bil dosežen, pri dvotarifni izvedbi pa ne. **Obrat stikal** je realiziral planirano proizvodnjo s 113,7 %. Rezultat proizvodnje ne kaže prave slike težav v proizvodnji. Kljub ugodnemu rezultatu, tako glede dosežene finančne vrednosti, kot v doseženem asortimentu, so nastale težave pri izpolnjevanju izvoznega plana proizvodnje. **Obrat telefonije** je mesečni plan v juniju izpolnil in celo presegel za 8,4 %. Manjše težave so se pojavile zaradi nedobavljenih delov oziroma materiala. Vse razlike se je nadomestilo s povečano proizvodnjo na ploščatem releju in delno na enotah Siemens. **Obrat mehanizmov** je planirano vrednost eksterne proizvodnje dosegel s 100,5 %. Izpad je nastal na električni uri HA SO1 O 300, ker kooperant še ni uspel izdelati kvalitetnih ohišij. Z enostransko električno uro se je delno pokril izpad dvostranske električne ure. Na račun izdelave večjega števila števcev pogovorov za izvoz se je izdelala manjša količina mehanizmov UMT.

V kumulativi vsi obrati presegajo planirano vrednost. V primerjavi s preteklim mesecem se je kumulativno préseganje povečalo za 0,2 %. Letošnja kumulativa je za 5,2 % večja od lanske.

PRIMERJAVA Z LANSKO POLLETNO PROIZVODNJO

Obrati	%
Električno ročno orodje	142,7
Števci	110,6
Stikala	119,7
Telefonija	136,0
Mehanizmi	130,8
Ostale storitve	111,0
Proizvodne storitve	61,1
Skupaj	126,0

ZAHVALA

Ob težki izgubi drage žene in mamice

FANI JAKOPIN

se iskreno zahvaljujemo vsem za izraženo sožalje, poklonjeno cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sodelavcem orodjarne v kranjski tovarni za poslovilne besede.

Mož Tone s hčerkama
Božo in Tatjano

ZAHVALA

Ob tragični izgubi ljubega sina

PAVLA KORENČANA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem obrata Merilne naprave v kranjski tovarni za izraze sožalja, podarjeni venec, finančno pomoč ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Pavel Korenčan
z družino

I S K R A — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra Kranj, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Igor Slavec. Odgovorni urednik: Janez Šilc — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska loka 4, telefon 22-221, int. 333 — Tisk in kliševi: »CP Gorenjski tisk« Kranj

REŠITEV PRAZNIČNE NAGRADNE KRIŽANKE

Vodoravno:
TRANSFORMATOR, RAVENA, LETALA, ANAM, CU, HELIJ, NOL, MINA, KIM, SCANATRON, SPA, PE, AL, ANA, MIG, LLANO, II, AJA, DAN BORCA, VINAR, NI, SIRIJEC, D, OTKA, TE, ENAČBA, MAHABHARATA, KLASIK, RTV, AN, PLANINEC, TI NI, KK, SIR, ERO, SPIS, POSKOČNOST, ASK, DM, NA, JERIHA, ROVTE, KK, OKA, TABACO, SMIRNA, EROS, NARTA, ITA, APAČ, ITO, REPETIRKA, OČANEC, EKCEM, EPIK, OPLENJENEC, KRAVA, MELASA, MITRE, CITAT, AK, RA, MAO, ŽP, ISA, ROKE, TONKA, OP, LIM, INA, ALKALIJ, ATENA, BOTANIKA, KNA, TENOR, OMARA, GEM, I, RIS, SPREJEMNIKI, STOL, AKROPOLA, STEPA, APEL, KRILOV, OKRAS, TANEC, OCENA, DA, LO, SEŽANA, AKA.

Planinsko društvo Iskra obvešča vse prijavljence za vzpon na Mont Blanc, da se morajo udeležiti 4. in 11. avgusta

PREIZKUSNIH VZPONOV V ŠPIKOVO SKUPINO

Obakrat bo avtobus odpeljal iz Ljubljane ob 00.30 oz. iz Kranja ob 1.00 in bo udeležence pripeljal do slapa Peričnika. Vzpon bo potekal takole: od Peričnika na Kukovo Špico—Škrnatarico —Dovški križ mimo bivaka 2 na Veliki oltar, od tu zahteven spust v Veliko dnino, mimo bivaka 1 in nato v Krnico.

Celotna tura bo trajala 12—15 ur. Povratek v Ljubljano obakrat okrog 23. ure. Udeleženci morajo imeti poleg ostale opreme sončna očala, zaščitno kremo, niso pa potrebne dereze niti cepin. Ker na vsej poti ni mogoče dobiti ne hrane, ne pijače, morajo udeleženci vse to vzeti s seboj. Poti niso označene.

Vzpon 4. 8. vodi Zvone Korenčan — Elektromehanika Kranj, tel. 22-221, int. 23-78; vzpon 11. 8. pa Boštjan Škorjak, ZZA, tel. 20-341. Cena za izlet je 15 din.

Preizkusna vzpona bosta ob vsakem vremenu!

Pravcata odprava Iskrinih planincev na Mont Blanc

Ob prvem razpisu vzpona članov Planinskega društva Iskra na najvišji vrh Evrope Mont Blanc, resnično nihče ni pričakoval tako množičnega odziva naših planincev. Kar prek štirideset se jih je prijavilo, tako da spričo omejenega števila niti vsi ne bodo mogli na to turo. Predvsem bodo na Mont Blanc lahko šli v tej odpravi izključno člani kolektivov Iskre, ki za to imajo dovolj planinskih in alpinističnih izkušenj in vso potrebno opremo.

Odločitev o tem, kdo bo lahko in kdo ne, sodeloval v odpravi na Mont Blanc, bosta prinesla dva preizkusna vzpona v Špikovo skupino, 4. in 11. avgusta, ko bodo izkušeni alpinisti za vse kandidate pripravili pospešen vzpon na te naše zahtevne vrhove. Tu se bo izkazalo, kdo je zrel za najvišji evropski vrh, saj je ta tura tako zahtevna, da za manj izkušene res ni. Čeprav je do vzpona na Mont Blanc še mesec dni, že teko vestne priprave nanj, saj vodstvo skuša, da bi se naši planinci na Mont Blancu dobro odrezali in dokazali, da tudi na tako visoki gori nekaj predstavljajo. O pripravah za vzpon naših na Mont Blanc bomo še poročali.

Izid žrebanja praznične nagradne križanke

1 NAGRADA (250 din):
Bradaška Vera, Elektromehanika.

2 NAGRADI PO (100 din):
Rijavec Cveta, Iskra — CAOP, Ljubljana; Rovan Franc, Elektromehanika, Kranj (ATN).

5 NAGRAD PO (50 din):
Valant Helena, Elektromehanika; Novak Mara, IC Ljubljana; Novak Milica, EMO — Celje; Šunkar Janez, Elektromehanika; Popovič Majda, Iskra — strok. službe.

5 NAGRAD PO (30 din):
Pavlin Zdenka, Elektromehanika; Crček Franc, Elektromehanika; Jenko Milan, Elektromehanika, Čonkaš Vida, EMO — Celje; Malež Franjo, upok. IC — Planina 38/I Kranj.

10 NAGRAD PO (20 din):
Miklavčič Ivanka, Elektromehanika; Šilar Franc, Elektromehanika; Gostinčar Francka, Iskra Commerce; Štebih Marija, Elektromehanika; Tavčar Franc, Elektromehanika; Zorman Vinko, Elektromehanika; Koren Marjan, Elektromehanika; Mihelčič Marija, upok. Ul. 1. avgusta 3, Kranj; Florjančič Iva, Elektromehanika; Vehovec Jaka, Elektromehanika.

10 NAGRAD PO (10 din):
Dornik Gvido, Elektromehanika; Bučinel Roman, Elektromehanika; Tominc Erna, EMO — Celje; Strajner Vera, Elektromehanika; Mauser Janez, Elektromehanika; Tržem Vera, EMO — Celje; Kavčič Marija, Elektromehanika; Gril Marko, Elektromehanika; Gril Cvetka, Elektromehanika; Kristanc Stane, Elektromehanika.

Nagrade bodo izplačane po 15. avgustu.

4. avgusta

MIKLOVA ZALA

v Svatnah na Koroškem

Slovenski narod praznuje letos 500-letnico kmečkih uporov na Slovenskem ter 400-letnico velikega hrvaško-slovenskega upora, torej brez dvoma jubilej, ki velja enemu izmed najpomembnejših dogodkov v zgodovini slovenskega naroda. V tem razvoju so doprinesli svoj delež tudi koroški Slovenci, saj je do prvih kmečkih uporov prišlo prav na Koroškem. Zato se koroški Slovenci zavestno vključujejo v praznovanje obletnic kmečkih uporov.

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu se je odločila, da za to priložnost uprizori ljudsko igro »Miklova Zala« in to na zgodovinskih tleh v Svatnah nad Št. Jakobom v Rožu. Do tega sklepa je prišla, ker smatra, da je igra »Miklova Zala« posebno izrazita manifestacija narodne zvestobe, kajti Zala je za slehernega koroškega Slovenca in pripadnika slovenskega naroda sploh simbol, ki ga že stoletja vzpodbuja v borbi za obstoj. Zato ni čudno, da so prav uprizoritve Miklove Zale, kjerkoli in kdajkoli so se vrstile, vedno znova privabljale množice občinstva. Brez dvoma pa so pred leti privabile največ obiskovalcev uprizoritve Miklove Zale na zgodovinskih tleh v Svatnah.

Če se je Slovenska prosvetna zveza odločila, da po dolgih letih spet pripravi Miklovo Zalo na zgodovinskih tleh v Svatnah, potem je bila povod obletnica kmečkih uporov. Koliko trpljenja je slovenski narod v svoji zgodovini prestal; koliko krvi, prelite za njegovo svobodo, je preponilo slovensko zemljo. Koliko Miklovih Zal se ni vrnilo iz sužnosti in pregnanstva; koliko partizanskih gomil in grobov talcev kliče k zvestobi narodu in materinemu jeziku!

To zvestobo bodo koroški Slovenci izpričali, ko se bodo udeležili uprizoritve Miklove Zale na zgodovinskih tleh v soboto 4. avgusta 1973 (v primeru slabega vremena bo prireditev v soboto 11. avgusta) s pričetkom ob 20. uri v Svatnah nad Št. Jakobom v Rožu.

Hkrati pa bo to nova priložnost, da izpričamo nerazdružljivo povezanost Slovencev iz vseh predelov slovenske zemlje.

Slovenska prosvetna zveza

Pripomba uredništva:

Kulturna komisija v kranjski tovarni namerava organizirati obisk te res zanimive prireditve na Koroškem, seveda če bo dovolj interesentov. Prijave sprejema tajništvo sindikata v Iskri - Elektromehanika Kranj, tel. 22221 interno 2395, kjer je moč dobiti tudi vse informacije.

OBJAVA

Vsem organizacijam ZP, skupnim službam ZP Iskra in drugim partnerjem sporočamo, da v času od 14. do vključno 30. julija t. l., zaradi kolektivnega dopusta tovarna ne bo obratovala.

Iskra — Kondenzatorji
Semič

Bralci svetujejo in priporočajo

Poletje je tu, tu je tudi čas oddiha, letovanja na morju, v gorah, v letoviščih ali pa kar doma, pa tudi čas krajših ali daljših sprehodov, krajših ali daljših izletov. In tudi obiski znancev in prijateljev so lahko na dnevnem redu — torej — prilika, ko se zapravlja čas in denar (kolikor ga kdo pač ima). Štajerci pridejo na Gorenjsko in obratno, vsi pa na morje ali v Belo Krajino (Primostek imam v mislih in Kolpo). Iz lastne izkušnje vem, kako se človek vozi z zavezanimi očmi skozi zanimive kraje, če o teh krajih nič ne ve. In naši izleti so tudi strašno enostavni: zjutraj se najpotrebneje nabaše v prtljažnik, odbrzi na določeno mesto nekam k vodi, po možnosti se zapelje na kak travnik, parkira pod drevesom (najbolje, če je sadno drevo z zgodnjim sadežem), nato pa roštilj in uživanje je tu. Popoldne pa hajdi domov s »prijetnega« izleta v naravo!

So pa še drugi uživalci lepot slovenske zemlje, ki znajo uživati lepote narave, ki družijo tudi prijetno s koristnim — in te pozivam, da se oglasijo preko glasila Iskra in nam ostalim iz svojih izkušenj svetujejo, kam naj gremo ob prostem času, za popoldne, za prosto soboto, za soboto in nedeljo, za dopust!? Odprejo naj nam oči in povedo zanimivosti, ki nas čakajo, če se odločimo za izlet, katerega nam priporočajo. Menim, da bi bilo za nas vse zanimivo in koristno, če naše glasilo Iskra odpre tako rubriko.

In moje prvo vprašanje Štajercem (sem pač Gorenjec): Kaj mi priporočate, da si ogledam, če pridem v Celje in kdaj je najbolj primeren čas za tak obisk? Kaj je tipično štajerska jed, za pijačo itak vem . . .

Vabimo vse bralce, pa najsi bodo v Beogradu, Skopju, Splitu, Blejski Dobravi ali Novi Gorici, da nam pišejo in nam svetujejo. Naš naslov: Uredništvo Iskra, 64000 Kranj, Savska loka 4.

I. S.

Išče se...

- *Delavec, ki zna izračunati svoj OD*
- *Tržni inšpektor, ki je sposoben kontrolirati cene.*
- *Hotel, kjer so zaželeni domači gostje.*
- *Gostinski delavec, ki bo prevzel hotel na Šmarjetni gori.*
- *Miličnik, ki bo urejal parkiranje v Elektromehaniki.*
- *Gradbeno podjetje, ki bo pravočasno dogradilo stanovanja na Planini v Kranju.*
- *Odgovorna oseba, ki bo zagotovila asfaltiranje kranjske obvoznice.*
- *Pravnik, ki bo iskal luknje v predpisih.*
- *Vratar, ki bi preprečil prezgodnje odhode iz tovarne.*
- *Funkcionar, ki bi pojasnil, kako se preživi dopust s 600 din regresa.*
- *Šef, ki bi preskrbel zaposlitev delavcem, ki se dolgočasijo na hodnikih in bifejih.*

Kaktus

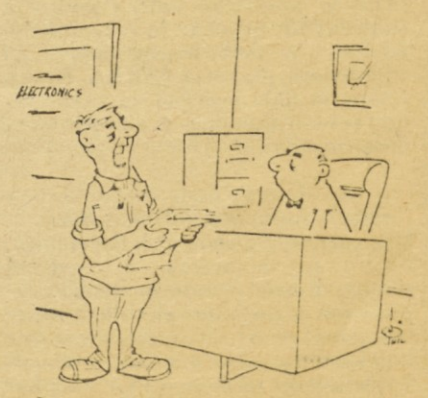

»Šef, rabili bi računalnik, ki bi nam izračunal, koliko računalnikov potrebujemo.«